

This is the **published version** of the text:

Cuyàs Paulano, Mariona; Sáiz López, Amelia, dir. El moviment LGBT a la Xina : evolució i visibilització en el segle XXI. 2016. (823 Grau d'Estudis de l'Àsia Oriental)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/160595>

under the terms of the **IN**
COPYRIGHT license

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ
GRAU D'ESTUDIS D'ÀSIA ORIENTAL

TREBALL DE FI DE GRAU
Curs 2015-2016

El moviment LGBT a la Xina
Evolució i visibilització en el segle XXI

Mariona Cuyàs Paulano
NIU 1306272

TUTORA
AMELIA SÁIZ LÓPEZ

Barcelona, Juny de 2016

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Pàgina de crèdits

Títol:

El moviment LGBT a la Xina: evolució i visibilització en el segle XXI

El movimiento LGBT en China: evolución y visibilización en el siglo XXI

The LGBT movement in China: evolution and visibility in the 21st century

Autora: Mariona Cuyàs Paulano

Tutora: Amelia Sáiz López

Centre: Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Traducció i Interpretació

Estudis: Estudis d'Àsia Oriental

Curs acadèmic: 2015-2016

Paraules clau:

Homosexualitat, LGBT, Xina, *tongzhi*, activisme, societat xinesa, producció cultural

Homosexualidad, LGBT, China, *tongzhi*, activismo, sociedad china, producción cultural

Homosexuality, LGBT, China, *tongzhi*, activism, Chinese society, cultural production

Resum del TFG

En aquest treball s'observa i analitza el moviment LGBT a la Xina. Posarem el moviment en context històric, polític i social i traçarem la seva evolució des dels anys 50, en plena època Maoïsta, fins arribar a la segona dècada del segle XXI.

En este trabajo se observa y analiza el movimiento LGBT en China. Pondremos el movimiento en contexto histórico, político y social y trazaremos su evolución desde los años 50, en plena época Maoísta, hasta llegar a la segunda década del siglo XXI.

In this thesis the Chinese LGBT movement is observed and analyzed. We will put the movement in a historical, political and social context and we will trace its evolution from the 50's, during Mao's era, until the second decade of the 21st century.

Avís legal

© Mariona Cuyàs Paulano, Barcelona, 2016. Tots els drets reservats.

Cap contingut d'aquest treball pot ésser objecte de reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització del seu autor/de la seva autora.

Aviso legal

© Mariona Cuyàs Paulano, Barcelona, 2016. Todos los derechos reservados.

Ningún contenido de este trabajo puede ser objeto de reproducción, comunicación pública, difusión y/o transformación, de forma parcial o total, sin el permiso o la autorización de su autor/a.

Legal notice

© Mariona Cuyàs Paulano, Barcelona, 2016. All rights reserved.

None of the content of this academic work may be reproduced, distributed, broadcast and/or transformed, either in whole or in part, without the express permission or authorization of the author.

Taula de continguts

1. Introducció	3
2. Evolució dels termes i significats de la sexualitat no normativa	4
3. El moviment LGBT i l'activisme a la Xina	10
3.1.1. Accions dins del sistema	11
3.1.2. Accions fora del sistema	13
3.2. Internet i activisme: desenvolupament d'un espai social LGBT virtual	15
4. Organitzacions i activitats LGBT	17
5. Visibilització i producció cultural LGBT a la Xina	22
6. L'activisme i el govern xinès.....	26
7. Conclusions	29
8. Bibliografia	31
9. Webgrafia.....	32

1. Introducció

El moviment LGBT (Lesbianes, Gais, Bisexuals i Trans¹) va néixer a Alemanya a les primeres dècades del segle XX. A partir d'allà es va estendre a altres països europeus i a Estats Units, i amb el temps s'ha anat expandint globalment. Malgrat que el moviment LGBT comencés a finals del segle XIX, no va ser fins als anys 90 quan es va donar lloc a la Xina. Tot i així, és a l'entrar al segle XXI que es consolida i agafa cos en aquest país.

En aquest treball ens centrarem en el moviment LGBT a la Xina: el seu naixement, desenvolupament i perspectives de futur, tot dins del marc que constitueixen les característiques pròpies d'aquest país. Durant aquest procés posarem atenció en el govern Xinès i el paper que desempeña en l'evolució del moviment.

Per a dur a terme aquest treball primerament farem un anàlisi terminològica: com es referien a les relacions homosexuals en el passat, quines paraules o eufemismes s'utilitzaven i quin origen tenen tals termes. Per això ens remuntarem als voltants del segle VI A.n.e. i arribarem fins a l'actualitat.

Seguidament tractarem el moviment LGBT i l'activisme. El situarem a nivell nacional i global, farem una breu aproximació històrica i una cronologia d'esdeveniments vitals per al col·lectiu. També remarcarem les característiques pròpies del moviment activista xinès i les exemplificarem amb una sèrie d'actes reivindicatius duts a terme per aquests activistes.

A més, parlarem extensivament de les organitzacions LGBT que hi ha al país: qui són, què fan i com ho fan seran les preguntes que respondrem en aquest apartat. Veurem les organitzacions més conegudes al país i les classificarem en diferents apartats. També veurem com s'interrelacionen per a crear nous espais per al col·lectiu on poder créixer, visibilitzar-se i englobar a més persones.

També tractarem la producció cultural LGBT, on ens centrarem breument en la literatura i, de manera més extensa, en el cine, ja que són els

¹ Utilitzaré trans com a terme paraigües per a referir-me a persones transsexuals i transgènere.

elements amb més impacte en la societat xinesa. Destacarem algunes de les produccions més conegudes al país i mencionarem als autors de més renom.

En l'últim apartat analitzarem l'acció o inacció del govern xinès en vers el col·lectiu LGBT. Farem una petita cronologia dels esdeveniments més importants que relacionen el govern i el moviment i en farem un paral·lelisme. Veurem el com i el per què l'actitud del govern ha donat una forma singular al moviment LGBT en aquest país.

Finalitzarem aquest treball amb les conclusions, on posarem èmfasi en la singularitat del moviment i la seva relació amb el govern, a més de remarcar el poc temps que porta actiu en comparació amb altres parts del món.

Malgrat el fet de que el moviment sigui recent a la Xina, hi ha molta informació en diferents formats. Les fonts utilitzades per a dur a terme aquest treball són principalment pàgines web i articles acadèmics, tot i que també s'hi utilitzarà informació extreta de documentals, fragments de llibres i agències de notícies.

Al llarg del treball ens anirem trobant el terme LGBT referit de diferents maneres: moviment, col·lectiu, grup, entre d'altres. Ocasionalment també llegirem els termes LBT i GBT on es refereixen respectivament als col·lectius de dones Lesbianes, Bisexuals i Trans i homes Gais, Bisexuals i Trans. Aquests termes seran utilitzats per a remarcar grups o associacions dirigits exclusivament a un d'aquests dos col·lectius. Cal afegir que també apareixeran termes en xinès, que seran introduïts en *pinyin*, la forma romanitzada del xinès, seguits pels caràcters xinesos en qüestió i el seu significat.

2. Evolució dels termes i significats de la sexualitat no normativa

Els termes "homosexualitat", "*queer*", "LGBT"—entre d'altres—són termes relativament nous a la Xina, adoptats entre finals del s.XIX i el s.XXI. Així doncs, quins termes s'empraven abans de l'arribada d'aquests neologismes?

Primerament, cal tenir en compte que a l'antiguitat no hi havia cap paraula que definís l'homosexualitat com a nom, solament hi havia adjectius, ja que les relacions homosexuals eren considerades com a un comportament determinat, no pas com una part de la naturalesa o identitat d'una persona (Jin Wu, 2003:118)

L'important era que l'home es casés, formés una família i mantingués el llinatge. Després d'haver perpetuat el llinatge familiar per una generació més, altres comportaments sexuals podien ser tolerats (Jin Wu, 2003:119).

El document més antic on es registren relacions homosexuals entre homes data del període de Primavera i Tardor de la Dinastia Zhou (779-476 A.n.e.) (Jin Wu, 2003:137), on es relata la història d'amor entre un rei i el seu amant. El terme en qüestió és *yu tao* (餘桃), que literalment significa "el préssec sobrant". Una altra paraula relacionada amb aquesta història és *fentao zhi ai* (分桃之愛), "l'amor del préssec partit", la qual també es troba abreviada com a 分桃, "préssec partit".

"Yu Tao" is the story of the love relationship between the king of Wei named Ling (534-493 B.C.) and his male lover Mi Tzu-hsia. One day, when wandering in the king's garden, Mi found an unusually sweet peach. After tasting it, he saved the remaining half and rushed back to the king, giving it to him. (Jin Wu, 2003:119)

Encara a la Dinastia Zhou, però al període dels Regnes Combatents (475-221 A.n.e.), va sorgir una altra història d'amor entre dos homes, la qual el nom d'un dels protagonistes va acabar transformant-se en un sinònim d'homosexualitat. El nom en qüestió és Long Yang (龍陽), tot i que també es coneix com a *longyangpi* (龍陽癖) que significa "la passió de Long Yang".

One day, while fishing with the king, Long Yang suddenly burst into tears. The king asked him why, and he replied that he was afraid that the king might give him up if he found more beautiful men, just as the king had considered giving up the smaller fish he had just caught. The king reassured him that would never happen, and issued an order that no one would be allowed to mention a more

beautiful man in the presence of the king; if they did, the person's entire family would be executed. (Jin Wu, 2003:119)

A la següent dinastia, la Han (206 A.n.e. - 23 n.e.), va destacar un altre romanç entre dos homes, del qual es va adoptar una altra paraula com a sinònim d'homosexual: *duan xiu* (断袖), que literalment significa “tallar la màniga”:

“Duan xiu” is the story of Han Ai-ti (who reigned from 6 B.C. to 1 A.D.) and his male lover, Dong Xian. One day, after taking a nap together, the emperor woke up before Dong. He found that the long sleeve of his robe was under Dong's body. Instead of waking him, the emperor decided to have the sleeve cut in order to avoid disturbing his lover. (Jin Wu, 2003:120)

Segles més tard, durant la Dinastia Qing (1644-1911 n.e.), una paraula emprada en el món del teatre per a referir-se a actors masculins representant un paper femení—*xiang gong* (相公)—va adquirir un nou significat:

The term “Xiang Gong” originally meant “Your Excellency,” “young master of a noble house,” or “handsome young man” (Ruan, 1991, p. 115). In the Qing Dynasty, it was also used to refer to male actors who played female roles, and later came to mean the male lover of a man. (Jin Wu, 2003:120)

En tots aquests termes es pot identificar una detall que tenen en comú, el fet de que es refereixin a la homosexualitat masculina. L'homosexualitat femenina ha estat invisibilitzada, tal i com ho estaven les dones a la societat. Malgrat això, també s'han trobat alguns termes referents a la homosexualitat femenina al llarg de la història de la Xina. A la Dinastia Han, al llibre de Han (*hanshu*, 汉书), es descriu una costum entre les dones anomenada *dui shi* (对食) (Jin Wu, 2003:120). Aquesta paraula està composta pel caràcter de “parella” i el caràcter de “menjar”, així que significa menjar en parella, o menjar un davant de l'altre. Aquesta costum era comuna entre les dones de palau ja que un emperador podia arribar a tenir moltes dones, moltes concubines, i això significava que una gran part d'aquestes dones possiblement passaven molt de temps soles, sense veure l'emperador—i per

tant, sense estar al llit amb ell. Cal afegir que el caràcter 对 també vol dir “recíproc”, per tant 对食 també té una connotació sexual: menjar-se mútuament (Liang, 2015:41).

Més endavant, a finals del segle XIX, va sorgir un altre terme per a descriure comportaments homosexuals entre dones: *mojingzi* (摸镜子), o “acariciar miralls”. Aquesta paraula té una connotació negativa, de burla, i demostra el desconeixement de l’imaginari del sexe lèsbic en aquella època. Malgrat això, a Shanghai es va crear un grup de dones lesbianes anomenat *mojing dang* (摸镜党), “Partit de les acaricia-miralls”. Lucetta Lip Yo Kam en parla al seu llibre:

There is [...] a group of women labelled the “mirror-rubbing gang” (or “Rubbing-mirrors Party”, *Mojing Dang*), who were known for their same-sex sexual practices and community bonding in the late nineteenth-century Shanghai. [...] The [...] Rubbing-mirrors Party was also led by a Cantonese woman and lasted about twenty years. It had approximately twenty members [...] more than a dozen rich widows. They attracted new members though their knowledge of sexual technique. (Kam, 2013:19-20)

Ja entrats al segle XX es va collar el terme d’homosexualitat (*tongxinglian*, 同性恋) a partir de tres caràcters: 同 *tong*, el mateix; 性 *xing*, sexe, sexualitat; 恋 *lian*, amor romàntic, atracció. Hi ha un debat obert sobre l’origen de la paraula: segons Jin Wu, hi ha acadèmics que diuen que es va adaptar la paraula a partir d’una derivació del Japonès, que al mateix temps va ser una adaptació de l’alemany (Jin Wu, 2003:123). Per altra banda, hi ha acadèmics que defensen la teoria de que aquest terme va ser inventat per un escolar xinès bilingüe. Malgrat aquest debat, es té la certesa de que l’adopció d’aquest terme està relacionat amb els esforços “d’occidentalització” del país al segle XX (Jin Wu, 2003:122). Cal afegir que 同性恋 en un principi només es referia a l’erotisme homosexual masculí (Cui, 2009).

Passada l’època Maoïsta, ja en la política de Portes Obertes—els anys 80—es van anar adoptant neologismes i paraules estrangeres. A més, es va adoptar una paraula especial que no era ni un neologisme ni una importació,

sinó una readaptació del mateix xinès: *tongzhi* (同志, camarada). Aquest terme, amb tant de pes històric al país, es va començar a utilitzar a Hong Kong per a referir-se a persones LGBT, ja que *tongzhi* comparteix el primer caràcter amb el d'homosexualitat 同 i el segon caràcter, 志 *zhi*, significa meta, aspiració. Una persona LGBT es podia referir a una altra com a una persona amb qui comparteix una meta, una lluita—un camarada. Aquest nou significat es va popularitzar i es va escampar per la Xina com a terme genèric per les persones no-heterosexuals—com la readaptació del terme *queer* en altres països. Malgrat que el govern no admetés aquest segon significat, no va poder impedir que entrés a formar part de la cultura LGBT xinesa.

Els neologismes van anar sorgint lentament, formant paraules com *shuangxinglian* (双性恋, bisexualitat, 双 significa doble o bi-), *gaibian xingbiede* (改变性别的, transsexualitat, tot i que significa canviar de sexe, malgrat que no impliqui explícitament cap operació de canvi de sexe o reassignació) o *kuaxingbie* (跨性别, no tant popular però també és transsexualitat, encara que significa literalment “anar més enllà del sexe”)—a més a més, 跨 s'empra en altres paraules com “transnacional” (*kuaguo*, 跨国), per la qual cosa també agafa aquest significat de trans- com a prefix. Van aparèixer termes nous per a les lesbianes, *nü tongzhi* (女同志, dona camarada), *lazi* (拉子) i *lala* (拉拉), on aquests dos últims termes vénen de l'abreviació de la paraula “lesbian”². L'expressió “sortir de l'armari” en xinès és literal: *chu gui* (出柜, composta pel verb “sortir” i el substantiu “armari”), i *queer* es va adaptar fonèticament *ku'er* (酷儿). Per altra banda, el terme “LGBT” s'ha adoptat de manera literal de l'anglès, no s'ha adaptat al xinès.

A Internet, els usuaris xinesos han anat adaptant la llengua a les seves necessitats i han anat formant un argot LGBT. En aquest argot també s'han adoptat neologismes i adaptat paraules de l'anglès. Alguns exemples d'aquestes paraules són *boli* (玻璃, significa “vidre”, però també significa “gai”

² Tot i que *Lala* és un terme paraigües per a dones cis* i trans, ja siguin lesbianes o bisexuals.

*Cis és l'abreviació de cisgènere (i cissexual), la qual denomina a una persona que la seva identitat de gènere i el seu gènere assignat al néixer coincideixen, al contrari que una persona trans.

ja que van agafar les sigles BL de l'anglès Boy Lover) (Moscas de Colores, 2016); *xiong* (熊, ós, en referència a la comunitat Bear, formada per homes gais o bisexuals, de semblança física a un ós); T (*tomboy*); P (婆, *po*, lesbiana *femme*); *gong* (攻, atacar, actiu); *shou* (受, rebre, passiu); *zhennan* (真男, prové de l'anglès *straight man*); *maide* o MB (买的, comprat—ambdues paraules signifiquen Money Boy, una és la traducció al xinès i l'altra és l'adopció de les sigles, com BL); *tongqi* (同妻, paraula composta per la primera síl·laba d'homosexualitat (同性恋) i 妻 que és esposa—és el sobrenom que es dona a les dones que estan casades amb homes homosexuals); *ji* (基, en cantonès pronunciat *gei*, adaptació fonètica del mot “gay”).

Per últim, la paraula “sodomia” en xinès tradicional és *jijian* (雞姦), on 雞 significa pollastre (referint-se també al penis) i 姦 significa relació il·lícita (és important remarcar el fet que el caràcter 姦 està compost pel caràcter de dona 女 per triplicat). En xinès simplificat malgrat que es mantingui la mateixa pronunciació, els caràcters són diferents: 男奸. El primer caràcter *ji* (男) és molt semblant al d'home (*nan*, 男) però en comptes de tenir el component de “força” a la part de sota, té el component de dona, fent que l'home es transformi en dona (Cui, 2009). El segon caràcter, *jian* (奸), manté un dels tres caràcters de dona i canvia els altres dos pel caràcter *gan* (干), el qual significa ofendre o molestar. Així aquesta paraula, malgrat mantenir la pronunciació i el significat, els seus caràcters ho “diuen” de diferent manera: sotmetre a l'home al rol de dona i molestar(-lo).

Pel que podem veure doncs, el vocabulari xinès referent al col·lectiu LGBT està en constant evolució, adoptant diferents significats de mots provinents de la literatura, adaptant paraules d'altres idiomes—de manera fonètica o amb caràcters que comparteixin significat—o, fins i tot, canviant el propi caràcter per a donar-li una connotació diferent.

3. El moviment LGBT i l'activisme a la Xina

El moviment LGBT com a tal té els seus orígens a Alemanya, a finals del segle XIX³. A la Xina, però, no va ser fins al cap d'un segle gairebé que aquest moviment va agafar cos. Això va ser degut al Maoïsme, ja que durant aquest període el Partit Comunista era anti-sexe (NyBooks, 2014), així que qualsevol tema relacionat amb el sexe era controvertit.

Els anys 90 van ser testimonis, finalment, de l'evolució del moviment LGBT a la Xina, i això va ser degut a dos fets clau: es van començar a introduir diferents teories occidentals, entre les quals la teoria *queer*, i el nombre de persones LGBT que feien recerca sobre aquest tema va anar creixent al llarg de la dècada (Cui, 2009). Sumant-hi l'abolició de la llei anti-vandalisme i l'eliminació de l'homosexualitat de la llista de malalties mentals de la Xina, van provocar que el moviment LGBT creixés al llarg de la primera dècada del segle XXI com no ho havia fet abans. Cal dir que aquesta evolució va lligada a alguns noms propis: Li Yinhe, Cui Zi'en, Pan Suiming, Shitou, entre d'altres, van ser els primers activistes en donar visibilitat a les sexualitats no normatives, ja fós parlant del tema a la televisió, duent a terme recerques acadèmiques o impartint classes de sexologia a les universitats (Cui, 2009).

Quan parlem del moviment activista xinès, però, hem de fer una divisió primària. Per una banda tenim l'aposta per a reivindicar-se d'una manera "harmònica", intentant evitar el conflicte frontal, ja sigui amb reunions, cartes obertes o entrant en el sistema legal amb demandes judicials o denúncies. Aquest estil de reivindicació té com a objectius denunciar males praxis i guanyar drets pel col·lectiu, ja que utilitza les eines legals que proporciona un estat de dret com és la Xina.

Per altra banda el que es busca és precisament aquest conflicte, cridar l'atenció dels internautes i dels mitjans de comunicació—ja siguin nacionals o internacionals. La part sensible d'aquesta confrontació és que les persones

³ Això va ser degut a la constitució del Comitè Científic-Humanitari (Wissenschaftlich-humanitäre Komitee en alemany) per part de Magnus Hirschfeld a l'any 1897. El primer objectiu del comitè va ser protestar en contra del paràgraf 175 del Codi Penal Imperial alemany de l'any 1871, el qual prohibia el sexe entre homes. La protesta no va aconseguir el seu objectiu tot i que es van recol·lectar més de 6000 firmes de ciutadans alemanys en contra d'aquest paràgraf. (The GLBTQ Encyclopedia, 2004)

que duen a terme aquests actes s'arrisquen a patir el silenci d'aquests mitjans, la repressió i la censura per part del govern, fins i tot es pot arribar a la persecució i empresonament. Aquesta forma de reivindicar-se té com a meta la visibilització i el reconeixement del moviment per part de la resta de la societat i del govern.

Feta aquesta divisió, procedeix a denominar al primer tipus com a “accions dins del sistema”, ja que entren dins el sistema legal de l'estat, i com a contraposició, anomenaré al segon tipus “accions fora del sistema”. A continuació presento un recopilatori d'accions destacades dutes a terme recentment per membres del col·lectiu LGBT, dividides en les ja esmentades dues parts.

3.1.1. Accions dins del sistema

A l'any 2003⁴ Li Yinhe va proposar la legalització del matrimoni entre persones del mateix sexe al 10è Congrés Nacional del Poble. Tot i que la seva proposta no va prosperar, es pot considerar un dels actes a favor dels drets del col·lectiu LGBT que més lluny ha arribat a la Xina (Cui, 2009).

Uns anys més endavant, amb el moviment creixent i guanyant-se cada vegada més acceptació, les accions d'aquest caire van proliferar. A l'any 2013 dues persones van escriure cartes de queixa contra les teràpies de conversió sexual—dutes a terme per psicòlegs de reputació dubtosa. Es va descobrir que aquestes teràpies s'estaven fent en almenys unes 10 ciutats xineses. L'ús d'electroxoc o l'injecció d'apomorfina estaven entre les tàctiques reportades (Gay Star News, 2013).

Al cap d'un any, tres grups d'activistes xinesos⁵ van enviar una carta oberta a més de 100 universitats de la Xina. En aquesta carta es reclamava una correcció del material educatiu discriminatori en vers el col·lectiu LGBT i es demanava que les universitats oferissin cursos de diversitat de gènere (Gay Star News, 2014). En aquell mateix any, els mitjans de comunicació es van fer ressò d'una denúncia que va posar un jove al govern local per impedir-

⁴ Tot i que en aquest apartat em centri més en la segona dècada del s.XXI, cal posar èmfasi en aquest acte

⁵ China Same Sex Love, LGBT Rights Advocacy China i Justice for All

li registrar una organització LGBT (BBC, 2014). El jove en qüestió, Xiang Xiaohan—és un pseudònim—, va denunciar el Departament d'Afers Civils de Hunan després d'intentar diverses vegades, sense èxit, registrar una associació LGBT. La resposta que va rebre per part dels oficials va ser que les organitzacions LGBT van en contra de la tradició i de la construcció d'un progrés cultural i ideològic, i que per tant, no haurien de ser admeses al registre (The Diplomat, 2014).

Al 2015, una altra denúncia contra el govern va cridar l'atenció nacional, i aquesta vegada, també internacional. Un director de cinema xinès—Fan Popo—va denunciar a una administració del govern per haver retirat una de les seves pel·lícules dels servidors d'Internet sense tenir motius clars per a dur a terme aquesta acció. L'administració en qüestió era la de Premsa, Ràdio, Cine i Televisió. Cal dir que, per primera vegada, el tribunal va fallar a favor del denunciant (LaSexta, 2016). A més, va tornar a sorgir el tema de la reclamació pel canvi del material educatiu que discriminava el col·lectiu LGBT. Aquesta vegada es va portar als jutjats la reclamació i els oficials es van reunir amb una de les principals activistes i impulsadores d'aquesta protesta, Chen Qiuyan—altrament coneguda com Qiu Bai. Malgrat que a la reunió amb dos oficials d'educació no s'arribés a cap acord, va ser un avenç el fet de que s'admetés aquesta reclamació i s'hagués pogut mantenir la reunió (Buckley, 2015).

Ja al 2016 tornem a tenir una denúncia que ha guanyat ressò mediàtic. És el cas de Sun Wenlin, que va demandar al Buró d'Afers Civils del districte de Furong al negar-li el dret de casar-se amb la seva parella, un altre home. Tot i que les unions entre persones del mateix sexe no són legals a la Xina, un tribunal de la ciutat de Changsha va admetre aquesta demanda (SCMP, 2016). Malgrat l'expectació creada, finalment el tribunal va desestimar aquesta demanda (DW, 2016).

Veiem doncs, que amb el pas dels anys, a part d'enviar cartes de queixa, s'han anat interposant més denúncies contra accions del propi govern. El fet de que s'acceptin les denúncies, independentment del posterior resultat, denota que quelcom està canviant en el país: els ciutadans cada vegada són més conscients dels drets LGBT i el govern, es podria dir, que està adoptant

una posició més receptiva en aquest cas. També és important el fet de que aquestes notícies trespassin les fronteres del país i se'n facin ressò a altres parts del món.

3.1.2. Accions fora del sistema

Aquest tipus d'accions, com ja s'ha esmentat, el que busquen és fer-se visibles. Per això, normalment escullen dates especials per a dur a terme les activitats planejades. Dies com el Dia Internacional Contra l'Homofòbia i la Transfòbia (abreviat com a DIGHT, en anglès IDAHOT)⁶, Sant Valentí, Qixi⁷, Any Nou, s'adequen a les necessitats d'aquests activistes. Dins d'aquest grup podem dividir les accions en: accions de suport—al moviment o a activistes en particular—manifestacions, actes pedagògics i de visibilització. Tot i així, els actes majoritaris són els de visibilització, el més important dels quals podríem considerar que és el dia de l'Orgull LGBT que es va celebrar a Shanghai a l'any 2009. Aquest va ser el primer Orgull LGBT que es va celebrar a la Xina (Huffington Post, 2009), marcant una fita en la història del moviment LGBT xinès⁸. La notícia va ser recollida amb bones crítiques fins i tot pel China Daily, un dels principals diaris de l'estat.

Després de l'Orgull, les accions més destacades dels últims anys se centren sobretot en el DIGHT. A l'any 2013, unes dues dotzenes de voluntaris es van dedicar a repartir pamflets a vianants i establiments de Guangzhou per a donar a conèixer aquest dia. La policia, però, se'ls va emportar a comissaria per a interrogar-los (SCMP, 2013). Al mateix dia, a la ciutat de Chengdu, dues organitzacions—Les Chengdu i Tongle Chengdu—van organitzar un *flash mob* pel DIGHT (SCMP, 2013). En motiu del DIGHT, també, a Changsha es va fer una marxa de protesta LGBT. Aquesta marxa, organitzada per Xiang Xiaohan entre altres persones, va acabar amb aquest jove activista detingut per haver organitzat una protesta il·legal (SCMP, 2013). Cal afegir que dues

⁶ IDAHOT són les sigles en anglès del International Day Against HOMophobia and Transphobia. Aquest dia és el 17 de maig.

⁷ El dia dels enamorats xinès

⁸ Tot i així no es va fer una marxa reivindicativa com es fa en la majoria de dies de l'Orgull LGBT d'arreu del món, es va celebrar organitzant altres actes (China Daily, 2009)

setmanes abans d'aquesta marxa, Xiang Xiaohan va ser detingut a Beijing, junt amb altres activistes, quan l'estaven organitzant (BBC, 2014).

Encara en el mateix any, una altra acció de caire reivindicatiu va esdevenir popular a Internet. En el dia de Qixi, un grup de parelles homosexuals es va reunir als carrers de Beijing per fer-se petons en públic. Aquest acte va cridar l'atenció dels vianants i fins i tot agències de notícies se'n van fer ressò (Xinhua, 2013).

Al 2015, diferents persones van reivindicar-se de la mateixa manera: casant-se. A Beijing, dues parelles homosexuals, una gai i una altra lesbiana, van celebrar dos casaments. Tot i que que no fossin reconeguts legalment—i en un d'elles aparegués la policia (Daily Mail, 2015)—aquestes dues parelles van fer públic el seu amor amb aquestes cerimònies, sessions de fotos i, fins i tot, una posterior festa (Buzzfeed, 2015). Seguint la temàtica de les bodes, la plataforma gegant de comerç electrònic Alibaba va organitzar un concurs a través de la seva web TaoBao anomenat “We Do” (Taobao, 2015). Aquest concurs anava dirigit a les parelles LGBT de la Xina, les quals podien pujar un vídeo a la web de Taobao explicant la seva història. Els usuaris llavors havien de votar a les seves parelles preferides. Les 10 parelles guanyadores van ser premiades amb un viatge als Estats Units i, un cop allà, també els van pagar el seu casament oficial. Malgrat que el certificat de matrimoni no estigui reconegut a la Xina, sí que ho és pels Estats Units i altres països europeus.

Al 2016, una altra boda es va convertir en un fenomen viral: la de Sun Wenlin amb la seva parella. Després de la negativa per part dels tribunals d'acceptar la seva demanda, aquesta parella va decidir celebrar el seu casament igualment en un dia especial, el DIGHT. A part de ser un acte reivindicatiu, aquest casament ha donat el tret de sortida a un projecte que ha creat aquesta parella: recaptar fons per a organitzar 99 casaments per a parelles homosexuals d'arreu de la Xina (DW, 2016).

En el mateix DIGHT, a Beijing, es va celebrar un concurs de disseny de segells de temàtica LGBT organitzat per GaySpot juntament amb l'ambaixada Holandesa a la Xina. El concurs va tenir lloc a dins de la pròpia ambaixada, on a part de proclamar el disseny guanyador, es va projectar un documentari relacionat amb el col·lectiu LGBT i es va convidar al públic a escriure cartes i

postals als seus amics i familiars utilitzant els segells del concurs (NL Embassy, 2016).

Per acabar, veiem que aquesta forma de reivindicació compleix la funció d'atraure l'atenció dels ciutadans i mitjans de comunicació. Amb els anys les accions s'han anat diversificant, i podem veure que les persones, a poc a poc, van perdent la por davant el rebuig, ja que es pot veure que aquest tipus d'accions van rebent cada vegada més suport per part de la societat civil, tant xinesa com d'altres països. La creixent onada de casaments no oficials de parelles homosexuals xineses demostra la voluntat d'aconseguir la legalització del matrimoni igualitari, la qual cosa fa que augmenti la pressió al govern per a que realitzi canvis en el camp LGBT.

3.2. Internet i activisme: desenvolupament d'un espai social LGBT virtual

Internet ha adquirit un paper fonamental en aquests últims anys, tant per a individuals com per a grups. En el cas dels individuals, Internet ofereix un gran ventall d'informació que és difícil de fer arribar de manera física. Per exemple, Internet dona l'oportunitat de que persones LGBT d'àrees rurals, aïllades, puguin accedir a informació bàsica sobre la sexualitat; també poden conèixer a més persones d'aquest àmbit i poder intercanviar experiències i consells (Salvia, 2012).

Pel que fa als grups, Internet és una plataforma de difusió i publicitat. Per exemple, associacions que no tenen recursos per a imprimir informació, pamflets o anuncis d'activitats—com en el cas de AIBAI (Salvia, 2012)—ho envien a través d'Internet; altres grups organitzen xerrades, contacten amb altres organitzacions, brinden l'oportunitat a individuals d'arreu del país a poder registrar-se en el seus grups, informen d'esdeveniments relacionats amb la cultura LGBT—en resum, els grups aprofiten Internet per acostar-se a la societat i fer visible la seva causa.

Un exemple paradigmàtic de l'ús d'Internet com a eina de difusió és la pàgina web Queer Comrades. Queer Comrades és un lloc web LGBT sense ànim de lucre que fa retransmissions via Internet, fundat a l'any 2007 per Wei Xiaogang.

El seu objectiu és informar als membres LGBT (i no LGBT) de la societat xinesa d'una manera relaxada, natural, sense restriccions, sobre diferents aspectes de la cultura *queer*. Per aconseguir-ho, retransmeten sèries i vídeos que discuteixen sobre les dinàmiques de la cultura *queer* xinesa, successos que es donen lloc en el moviment LGBT global i també donen informació sobre esdeveniments LGBT (Queer Comrades, 2016).

Veiem doncs, que Queer Comrades és una plataforma important pel que fa la difusió de contingut LGBT, tot i que arran de l'enfortiment de les regulacions generals de la producció de contingut televisiu, està en el punt de mira de les polítiques censoradores del govern. El perquè resideix en la prohibició explícita de les relacions homosexuals en la televisió, ja que han passat a formar part de la llista negra de relacions sexuals i comportaments anormals—on també hi apareixen l'incest, perversió sexual i violència sexual (Buzzfeed, 2016). Així doncs, si a la televisió se censura, és possible que a Internet també acabi passant. En una entrevista per la pàgina web Tech Insider, Wei Xiaogang diu que no pretén criticar les accions del govern, sinó mostrar que el col·lectiu LGBT xinès té diferents veus i preocupacions (Tech Insider, 2016).

Malgrat tot, l'audiència de Queer Comrades no para d'augmentar, igual que l'iniciativa de les persones per a crear contingut original, fins al punt d'haver afegit un apartat dedicat als usuaris d'aquest lloc, on ells poden pujar el seu propi contingut. Aquesta característica nova dona més amplitud i profunditat a Queer Comrades, ja que gràcies als mateixos usuaris pot donar més visibilitat a diferents persones i perspectives de l'espectre LGBT.

Per acabar, en la mateixa entrevista per Tech Insider, es diu:

Wei says among his longterm goals for LGBT activism in China is for the country to expand its outreach to various LGBT activists groups and make it easier for them to work in concert with each other. (Tech Insider, 2016)

4. Organitzacions i activitats LGBT

Partint de diferents punts de l'espectre LGBT, s'ha format un espai comú on diferents moviments conflueixen per a poder arribar a la societat. Aquesta unió de moviments ha anat donant fruits al llarg dels anys, tot i que avui en dia està més actiu que mai. Durant la primera dècada del 2000 van començar a sorgir diferents projectes LGBT, els quals observarem en aquest apartat. Veurem què fan, qui els formen i de quina manera arriben a la població.

Amb la millora de les condicions del moviment LGBT a l'entrar al segle XXI, van començar a crear-se casals LGBT a les grans capitals xineses, entre les quals hi ha Beijing. El casal LGBT de Beijing és una ONG fundada per cinc activistes LGBT xinesos a l'any 2008. Aquest casal va ser un dels primers casals LGBT de tota la Xina i el primer espai d'activitats LGBT de Beijing (BJLGBTC, 2016). En aquest casal s'hi organitzen diferents activitats regularment com exposicions d'art, projeccions de pel·lícules, xerrades, monogràfics, etc. A més, també s'hi reuneixen per a fer grups d'estudi, tàndems lingüístics, tallers de manualitats i fins i tot es troben per a jugar a jocs de taula. També ofereixen altres serveis com tests del VIH i psicòlegs. El casal també organitza activitats a l'exterior per a donar a conèixer el moviment LGBT i el propi centre a la resta de ciutadans, com per exemple manifestacions, cooperació amb universitats i activitats de caire més lúdico-festiu com excursions o festes (Salvia, 2012). A part, aquest casal també cedeix les seves sales a altres organitzacions que per exemple no tenen un espai físic de trobada (Salvia, 2012). Això és degut a la falta de recursos de la majoria d'associacions i grups LGBT, ja que el govern solament dóna recursos a aquells grups que investiguin o treballin en la prevenció del VIH (Salvia, 2012).

Altres organitzacions que formen llaços cooperatius amb altres plataformes LGBT són Aibai i Tongyu. Aibai, fundada a l'any 1998, va ser una de les primeres pàgines web en tractar el tema LGBT. Degut a la falta de recursos (Salvia, 2012), l'activitat d'Aibai se centra a Internet, on proporciona notícies, informació, consells, un racó de literatura i fòrums públics (Women of

China). Fora d'Internet l'activitat se centra en el tractament i prevenció del VIH i col·labora amb el Beijing LGBT Center, Tongyu i Los Angeles LGBT Center per a organitzar diferents activitats conjuntament. Tongyu es va fundar a l'any 2004, sent una de les primeres organitzacions LGBT de la Xina. Al 2008, amb la creació del Beijing LGBT Center, les activitats organitzades per Tongyu van anar disminuint en pro de l'altre centre, així que van redirigir el seu objectiu: recolzar el Beijing LGBT Center i organitzar activitats per a donar conèixer l'homosexualitat en diferents universitats (Salvia, 2012).

Un altre espai creat per la confluència d'activistes LGBT és el Beijing Queer Film Festival. Aquest festival de cinema va ser creat a l'any 2004 pel director Cui Zi'en, entre altres. El primer any que es va fer no es va poder finalitzar ja que va ser cancel·lat i desallotjat per la policia. Tot i això, Cui Zi'en i els seus companys van continuar organitzant-lo als anys següents, en diferents localitzacions com bars, locals o fins i tot en un tren, per evitar la policia.

Amb els anys, però, aquest festival de cinema s'ha anat establint i ha anat guanyant adeptes, a l'any 2015 es va organitzar la vuitena edició. A part del Beijing LGBT film festival, hi ha més festivals de cinema *queer* com el China Queer Film Festival Tour i el Hong Kong Lesbian and Gay Film Festival. El China Queer Film Festival Tour és un festival itinerant, que passa per diferents ciutats xineses projectant les pel·lícules inscrites. És el projecte principal de l'organització China Queer Independent Films i va inaugurar-se a l'any 2008, el mateix any que es va formar aquesta organització (Arts Network Asia, 2016)

Queer Comrades, la web de retransmissions LGBT, rep el suport del Beijing Gender Health Education Institute, una ONG sense ànim de lucre. Es va fundar a l'any 2002 i és una de les primeres ONG xineses en que es centren en qüestions de sexualitat, gènere i salut sexual. Aquesta ONG també recolza altres projectes com China Rainbow Media Awards, Queer University i China Aids Walk (Beijing Gender Health Institute, 2013).

- Els China Rainbow Media Awards són organitzats pel Beijing Gender Health Education Institute i onze organitzacions xineses més (Queer

Comrades, 2012). Fundats a l'any 2011, aquests són els primers premis a mitjans audiovisuals xinesos que se centren en assumptes LGBT com per exemple reportatges. Aquests guardons recolzen a individuals i organitzacions i reconeixen el tractament científic, objectiu i tolerant que es té en vers els temes sobre minories sexuals. Cal dir que Cui Zi'en forma part del jurat d'aquests premis, juntament amb Li Yinhe (China Rainbow Awards, 2014).

- El Queer University Video Capacity Building Training—més conegut com Queer University—és un programa orientat a gent que treballa o fa de voluntari en comunitats de minories sexuals. En aquest curs s'ensenya als estudiants gravació, edició, producció i distribució de documentals, i s'impulsa als estudiants a utilitzar les habilitats apreses durant aquest curs per a documentar les seves pròpies històries en aquestes comunitats i així potenciar la seva ajuda a les comunitats de minories sexuals (Queer Comrades-Queer University, 2012) Als millors estudiants se'ls premia amb un any de financiació de materials i de guia creativa, ajudant-los així a produir el seu propi documental de llarga durada.
- China Aids Walk és una caminada popular a la Gran Muralla organitzada per diferents organitzacions—entre elles el Beijing Gender Health Education Institute. El seu objectiu principal és recaptar fons per a projectes socials que treballen amb temes del VIH i beneficia a la gent infectada, al mateix temps que atrau l'atenció sobre el tema i lluita contra l'estigma i la discriminació d'aquesta gent. La primera caminada va ser al 2012 i els diners recaptats es van utilitzar per ajudar de dues formes diferents. Una part dels diners van ser donats a persones seropositives amb dificultats econòmiques, dotant-los dels diners necessaris per a fer-se les proves físiques abans de poder tenir accés als retrovirals (Beijing Gender Health Education Institute, 2012).

Altres iniciatives sorgides de la col·laboració entre diferents persones de l'àmbit LGBT són el Lala Salon i el Lala Camp. El Lala Salon és una comunitat de dones LBT de Beijing i es va crear al 2004 (Sina Blog, 2010).

Organitzen reunions setmanals obertes al públic general, per a tractar diferents temes i crear debats entre les assistents, amb la fi de d'extendre coneixement (Cui, 2009). A part de les reunions setmanals, el Lala Salon també té un lloc web i una línia telefònica d'informació, a més d'investigar en temes d'Estudis Lèsbics (Sina Blog, 2010).

El Lala Camp es va crear a l'any 2007, arran de la necessitat d'enfortir i connectar el moviment de dones LBT (Astraea, 2009). Es van organitzar xerrades sobre la teoria *queer* i feminisme, debats, tallers i activitats interactives, entrenaments de lideratge i organització estructural. Gràcies a això es van crear connexions entre diferents organitzacions de dones LBT de la Xina continental, Hong Kong i Taiwan (Tongyu, 2011). Al 2008, el Lala Camp es va dur a terme en cinc ciutats diferents de la Xina, reunint a unes 150 persones vingudes d'arreu del país. Al acabar aquelles jornades, es va fer una reunió amb diferents representatives d'organitzacions LBT nacionals i es va fundar la Chinese Lala Alliance (CLA, o l'Aliança Lala Xinesa), la qual és una organització paraigües per a organitzacions de dones LBT, a més d'acollir també a individuals d'arreu del país (UNDP, 2014:50). En la seva tercera edició, al 2009, també es van convidar a joves i organitzacions dels Estats Units. En aquesta edició es van debatre qüestions com l'exploració de les identitats—ja siguin sexuals o de gènere—, la problemàtica de com arribar al públic LBT majoritari o les opcions de poder participar en els diferents dies de l'Orgull LGBT de les regions involucrades en aquestes jornades (OutRight, 2016). Des de llavors s'han anat organitzant més Lala Camps en diferents ciutats, englobant a més organitzacions i més temes per debatre:

Since then, CLA has held 13 Lala Camps in 12 different cities. While some of the camps focus on community development, others emphasize youth empowerment, violence against LBT people, and public advocacy.

To date, over 500 LBT community leaders from Chinese-speaking regions have participated in Lala camps, and over 20 new LBT organizations have been established in Mainland China, as a direct result of Lala camps. (UNDP, 2014:50-51)

La *tongxinglian qinyouhui* (同性恋亲友会) - PFLAG China (grup de familiars i amics d'homosexuals) és la versió xinesa de l'organització estatounidenca anomenada Parents, Families and Friends of Lesbians And Gays (PFLAG). Malgrat que la ONG americana es fundés a l'any 1972, la xinesa no va veure la llum fins a l'any 2008. Aquesta ONG té una línia telefònica de consulta, la qual se n'encarreguen voluntaris familiars i amics de persones LGBT i psicòlegs. La seva tasca és donar informació veraç sobre qualsevol tema relacionat amb persones LGBT i donar suport si s'escau. A part de la línia telefònica, aquest grup també organitza xerrades, tallers i conferències, i van a diferents campus d'instituts i universitats a oferir informació. També han creat el Rainbow College, una institució acadèmica online que ofereix lliçons sobre temes relacionats amb la cultura LGBT. El Rainbow College és un canal a la plataforma d'streaming xinesa YY Channel, la qual els dona l'oportunitat de poder donar classes als internautes en directe i aquests poden interactuar amb els professors mitjançant comentaris o missatges de veu (PFLAG, 2016).

A part de blogs i pàgines web, també hi ha informació LGBT per escrit en revistes *underground*⁹ com ara GaySpot 乐点 (GS) i Les+. Aquestes dues revistes estan dirigides, en part, al públic GBT i LBT respectivament. GS va ésser fundada l'any 2007 amb l'objectiu de promoure la llibertat d'expressió dels grups LGBT, la comprensió, la igualtat social d'aquest col·lectiu i eliminar la discriminació que pateix (GaySpot, 2016). Aquesta revista—mitjançant entrevistes, enquestes, fotografies i altres mètodes—tracta sobre la “vida real” de les persones del col·lectiu LGBT a la Xina, amb la intenció d'acostar aquestes persones als lectors i complir els objectius ja esmenats. Aquesta revista és gratuïta i es reparteixen exemplars seus a través d'associacions LGBT, centres d'investigació de la sexualitat, bars i clubs de diferents parts del país. Així poden arribar a persones que, d'altra manera, no tindrien accés a informació d'aquest tipus, veraç i propera¹⁰ (Salvia, 2012).

Les+, per altra banda, és una organització sense ànim de lucre de publicitat de cultura LGBT (Women of China, 2012). És portada per voluntaris

⁹ Ja que el govern no permet oficialment la publicació d'aquest tipus de revistes (Salvia, 2012)

¹⁰ Per exemple, persones sense accés a Internet

i està involucrada en diferents àmbits. A part d'ajudar en l'organització de diferents actes per a la visibilitat de les sexualitats no normatives, també publiquen una revista amb el mateix nom que l'organització. Aquesta revista tracta diferents aspectes del col·lectiu: proporciona informació sobre els drets que tenen les persones LGBT, publica notícies i reportatges sobre diferents personatges públics o persones corrents, fotografies i també dóna informació sobre llibres, pel·lícules i esdeveniments LGBT (Salvia, 2012).

5. Visibilització i producció cultural LGBT a la Xina

La producció cultural LGBT a la Xina té un pes molt important dins del moviment, sobretot pel que fa el cinema i la literatura degut a la facilitat d'accés a materials literaris i cinematogràfics. És per això que molts escriptors i directors utilitzen aquests recursos com a un mecanisme de reivindicació. En aquest apartat, doncs, veurem els trets principals de la literatura i el cinema LGBT i alguns dels autors més coneguts al país i les seves obres.

La literatura LGBT es caracteritza per la seva disponibilitat exclusiva a Internet, ja que permet publicar els relats en diferents llocs web simultàniament, de manera gratuïta, i freqüentment, anònima.

Chinese netizens customarily use nicknames for all online interactions, but on Comrade websites pseudonyms also preserve anonymity of authors writing about provocative matters, protecting them from legal and social ramifications.
(Leng, 2012:29)

Tal i com diu Leng (2012), l'anonimat en pàgines web de temàtica LGBT pot protegir als autors de possibles conseqüències legals i socials davant de les seves obres. Leng (2012) afegeix que moltes d'aquestes obres contenen elements reals i fins i tot, (auto)biogràfics (Leng, 2012:24), per la qual cosa afegeix un argument més a favor de l'anonimat en l'autoria d'aquestes obres.

Una altra característica a destacar d'aquesta branca de la literatura, és el seu caràcter reactiu:

As the State law confines, limits, or prohibits the discussion and practice of sexuality, that restriction paradoxically provides the discursive juncture for potential subversion of that law. Similarly, as the Chinese government encroached upon citizen's personal lives to expunge homosexuality, Comrade narratives emerged to subvert that prohibition by depicting same-sex relations in modern China. These stories thus protest the Chinese State's repressive regulation of sexuality. (Leng, 2012:30)

Així doncs, com més repressió hi hagi per part de l'estat, més temes donarà pels quals escriure i protestar. Tot i així, amb les polítiques restrictives sobre la transmissió—escrita o filmada—de sexe i pornografia i el “Gran Firewall”¹¹, el llenguatge utilitzat a Internet tendeix a recolzar-se amb metàfores i al·lusions culturals, per evitar la censura (Leng, 2012:23).

Per altra banda, la reivindicació del col·lectiu LGBT a través del cinema ha agafat diferents formes: curtmetratges, llargmetratges, documentals, projeccions a l'estranger, festivals, etcètera. Aquesta diversitat ha ajudat a fer-se veure més i a poder arribar a més públic de diferents àmbits. És per això que el cinema ha esdevingut com a element clau per al col·lectiu LGBT a la Xina.

Un gran referent en el cinema LGBT xinès és Stanley Kwan, un director hongkonès nascut a l'any 1957. Ell es va convertir en una de les primeres persones famoses a Àsia declarar-se publicament homosexual, ja que ho va fer a l'any 1996. Amb una extensa filmografia, Stanley ha dirigit una pel·lícula de temàtica gai anomenada *Lan Yu*, estrenada a l'any 2001.

Aquesta pel·lícula destaca per diferents temes. Un d'ells és l'aspecte original d'aquesta pel·lícula, la forma en que estan gravades les escenes. Kwan juga amb la perspectiva i els reflexos en algunes escenes per a indicar què pensen, o més aviat, què senten els personatges. La pel·lícula, a més, és situada al Beijing dels anys 80 i relata els fets de Tian'anmen, no d'una forma directa, visual, sinó auditiva. Un dels protagonistes està al lloc dels fets, ferit. Cal dir que aquesta pel·lícula és una adaptació d'una novel·la online, *Beijing gushi* (北京故事, Beijing Story), publicada a l'any 1996 (Leng, 2012:33).

¹¹ Es coneix com “China's Golden Shield censorship project”, però la majoria de persones s'hi refereixen (en anglès) com a “the Great Firewall” fent al·lusió a the Great Wall, o sigui, la Gran Muralla xinesa

Tant la pel·lícula com la novel·la en que està basada, van tenir molt de ressò per la sexualitat i pels fets que envoltaven la història:

The author's language is straightforward and colloquial, consisting of long dialogues and sexual accounts. In the mid-1990s when *Beijing Story* (1996) first appeared, these explicit scenes alone would have been controversial as the subject of sex was rarely publicly discussed. Subsequently, the socially provocative theme of homosexuality made this Comrade novel even more shocking. (Leng, 2012:36)

[...]In addition to allusions to Chairman Mao and his failed revolutionary vision, depictions of the corruption of money and government power characterize the novel as a dystopian narrative critical of Chinese society and politics. (Leng, 2012:37)

Considering that any references to the Tiananmen protests or depictions of government corruption are still censored in China, these scenes infuse *Beijing Story* (1996) with political overtones. (Leng, 2012:38)

Els protagonistes d'aquesta història són dos homes de diferents orígens: Lan Yu, un noi jove de Harbin, pobre, que va a la capital a estudiar. L'altre és Handong, un home madur, empresari d'èxit, establert a Beijing. Els dos es coneixen quan el més madur contracta al jove per a "un servei nocturn". Així doncs, l'argument de la història es basa en la relació, tant física com sentimental, que mantenen aquests dos homes en una època convulsa al país.

Fan Popo és un altre director cinematogràfic reconegut a dins del moviment *queer*. Graduat en la Beijing Film Academy, aquest jove director ha dirigit diferents pel·lícules i documentals de temàtica LGBT. S'ha erigit com a activista famós internacionalment ja que va aconseguir que un tribunal fallés a favor seu per una denúncia que va posar contra l'Administració de Premsa, Ràdio, Cine i Televisió per retirar una pel·lícula seva dels servidors d'Internet.

La pel·lícula en qüestió és una de les últimes pel·lícules que Fan Popo ha dirigit, *Mama Rainbow* (2012), la qual relata els testimonis reals de 6 mares de persones homosexuals (LaSexta, 2016). L'última pel·lícula d'aquest director és *Papa Rainbow* (2016), la qual segueix el mateix sistema que *Mama Rainbow*, però aquest cas amb els pares.

Un dels referents més grans i coneguts en el cinema LGBT xinès, però, és el director, productor i escriptor Cui Zi'en. Nascut a l'any 1958, Cui Zi'en, a part d'escriure novel·les, ha produït i dirigit un gran nombre de diferents pel·lícules i documentals de temàtica LGBT. Un dels seus treballs més destacats és el documental *Zhi Tongzhi* (誌同志, també conegut com "Queer China, Comrade China"). Aquest documental examina la situació de la cultura LGBT a la Xina a partir d'entrevistes a diferents persones i gravacions d'actes duts a terme per alguns dels entrevistats. Es tracten de diferents persones involucrades en el col·lectiu LGBT: activistes, artistes, directors de cinema, fundadors d'associacions LGBT, acadèmics, entre d'altres. Cadascú parla de l'evolució del moviment LGBT a la Xina, des del seu punt de vista, i dona la seva opinió sobre què cal fer o de com evolucionarà el moviment en el futur. A més, Cui acompanya el documental amb els fets històrics més importants per al col·lectiu al llarg del segle XX. Alguns personatges del documental són personalitats destacades en l'escena LGBT, com per exemple, Li Yinhe, Fan Popo, Shitou, Pan Suiming i fins i tot entrevista a dos estrangers involucrats en el moviment: Lisa Rofel i Paul Crook.

A part de documentals i pel·lícules, Cui Zi'en també ha escrit novel·les i ha fet entrevistes a diferents personatges de renom a dins del col·lectiu LGBT. El director també ha fet d'actor en alguna ocasió. En una entrevista, Cui Zi'en relata la seva experiència com a actor en la pel·lícula *Xiari nuan yang yang* (夏日暖洋洋, I Love Beijing), de la directora Ning Ying:

In 2000, Ning Ying first made a queer movie called *Xiari nuan yang yang* (*I Love Beijing*) and I played a role in that movie, but unfortunately my parts all got cut out by the Film Bureau, who said that my character represents an ugly, morally repugnant social phenomenon. (Cui, Petrus, 2010:418)

Aquesta pel·lícula conclou una trilogia cinematogràfica¹², la qual relata els canvis de Beijing a través del temps. La tercera i última pel·lícula se situa en el Beijing contemporani i té com a protagonista un taxista divorciat, el qual manté relacions amb dones de diferents orígens socials (HFA, 2003). Cui

¹² Trilogia composta per *Zhao le* (找乐, For Fun), *Mingjing gushi* (民警故事, On The Beat) i *Xiari nuan yangyang* (夏日暖洋洋, I Love Beijing)

Zi'en interpretava el paper d'un home homosexual en aquesta pel·lícula, però tal i com s'ha esmentat, van eliminar totes les seves parts.

Per altra banda tenim a Li Yu, una expresentadora de televisió que va fer el salt al cinema amb *Jinnian xiatian* (今年夏天, Fish and Elephant). Amb aquesta pel·lícula, la jove directora es va guanyar el reconeixement nacional i internacional, ja que Fish and Elephant va ser la primera pel·lícula de temàtica lèsbica feta a la Xina. L'argument de la pel·lícula tracta la història d'amor entre dues dones de Beijing i les seves relacions interpersonals al fer pública la seva orientació sexual (Chinesecinemas, 2001). Malgrat que aquesta pel·lícula tingués ressò internacional, a la Xina només es va poder veure en la primera edició del Beijing Queer Film Festival¹³ (BJQFF, 2011).

Així doncs, la literatura i el cinema LGBT són molt importants a la hora de visibilitzar el moviment, a més de donar representació, tot i que ho facin de diferent manera. Hem vist que la literatura, a grans trets, sol ser publicada en pàgines web de forma anònima o sota un pseudònim i que la majoria d'obres contenen elements reals i/o autobiogràfics. En canvi, el cinema toca els diferents formats—realitat, ficció, la combinació d'ambdós¹⁴—amb el seu ampli ventall d'estils cinematogràfics. El que tenen en comú és la censura que pateixen per part del govern xinès: la restricció en el contingut sexual explícit fa que es censurin escenes de pel·lícules, s'eliminin personatges o no es permetin publicar les obres literàries o cinematogràfiques pel fet de ser de temàtica LGBT. Amb el “Gran Firewall” es poden censurar paraules automàticament, provocant que a Internet s'hagi d'utilitzar un llenguatge retòric, metàfores i al·lusions per a evitar la censura.

6. L'activisme i el govern xinès

Al llarg del treball hem anat veient que el govern xinès desenvolupa un rol clau en l'àmbit LGBT, és per això que en aquest apartat veurem una breu

¹³ En la primera edició del BJQFF també es va poder veure Lan Yu, de Stanley Kwan, entre altres.

¹⁴ Tot i que les pel·lícules esmentades en aquest apartat, precisament totes siguin de ficció (a excepció dels documentals de Fan Popo)

cronologia de les accions més importants del govern en relació al col·lectiu LGBT, per després relacionar aquests fets amb l'evolució del moviment.

Comencem per l'any 1957, quan es va aplicar el Codi Legal Penal de la República Popular de la Xina. En aquest codi penal es van aprovar diferents lleis relacionades amb el sexe, entre elles la llei anti-pornografia, la qual prohibia la difusió de material pornogràfic, fins i tot la ficció eròtica (Leng, 2012:117). Un altra llei aprovada va ser la llei anomenada *liumangzui* (流氓罪, hooliganism o anti-vandalisme), la qual criminalitzava males conductes sexuals com les violacions o el sexe amb menors (Cui, 2009). L'homosexualitat també va ser considerada una mala conducta sexual, així que la llei també es va utilitzar per a perseguir a persones LGBT amb aquest pretext—sobretot homes homosexuals. La persecució es va endurir a l'any 1983, durant la campanya *yanda* (严打, Strike Hard, o en català, “colpeja fort”), la qual va marcar com a objectiu reduir la taxa de criminalitat al país, imposant càstigs més durs per crims com els de vandalisme. També va ser l'any en el qual l'Associació Xinesa de Psiquiatria va declarar l'homosexualitat com a malaltia mental (Leng, 2012:119). Els càstigs pels crims de vandalisme podien ser des de penes de presó, a teràpies d'electroxoc o fins i tot la pena capital (Huffington Post, 2014). Finalment, a l'any 1997 es va abolir la llei d'anti-vandalisme, i a l'any 2001, en plena crisi nacional del VIH, es va desclassificar l'homosexualitat com a malaltia mental (Leng, 2012:120). A l'any 2003 el govern va implementar el Golden Shield Project, altrament conegut com a “Great Firewall”, el projecte de censura a Internet a escala nacional. Al 2004 el govern va fer el primer cens oficial de població homosexual¹⁵ i a l'any següent va publicar els resultats d'aquest cens, reconeixent per primera vegada públicament que l'homosexualitat forma part d'un segment de la població xinesa (Leng, 2012:120). Un altre fet a destacar és a l'any 2009, quan es va celebrar el primer dia de l'Orgull LGBT a la Xina.

Podem veure que aquests fets han condicionat de manera important el moviment LGBT al llarg dels anys. Durant la segona part del s.XX, amb el maoïsme, l'homosexualitat era perseguida. Fins a la dècada dels 90 no es va

¹⁵ Homes homosexuals

començar a parlar de l'homosexualitat d'una manera més oberta, i això ho demostra Li Yinhe, ja que va ser la primera acadèmica LGBT en escriure un llibre sobre l'homosexualitat¹⁶.

Aquest llibre es titula “Their World: Perspectives on Chinese Gay Community” i va ser publicat a l'any 1992 (Cui, 2009). Amb l'abolició de la llei anti-vandalisme es va fer un gran pas, tot i que cal recordar el fet de que aquesta llei englobava també violacions i el sexe amb menors, i que això significa que la derogació de la llei sencera equipara aquestes conductes sexuals amb l'homosexualitat.

A partir del 2001, amb la desclassificació de l'homosexualitat com a malaltia mental, van començar a formar-se més grups i associacions LGBT. En aquells anys també va tenir lloc una crisi del VIH, es va disparar el nombre de seropositius, així que el govern va haver d'intervenir per a frenar l'augment de casos. Una de les solucions que va proposar el govern va ser finançar aquells grups i associacions de temàtica LGBT que promocionessin la prevenció del VIH o l'investiguessin. Això va fer que moltes associacions LGBT obtinguessin recursos del govern mentre que altres grups, com per exemple grups LBT, no fossin finançats, creant així una gran diferència entre aquests grups (Cui, 2009). Internet i la creació d'espais LGBT comuns, però, van cobrir aquesta falta de recursos de les organitzacions, creant així una xarxa de suport entre grups i individuals que va creixent amb el pas del temps.

Amb el permís del govern de celebrar l'Orgull LGBT de Shanghai del 2009 es van obrir noves portes per al col·lectiu, normalitzant així la seva situació. Però aquesta normalització s'ha vist truncada enguany, com s'ha esmentat anteriorment, ja que amb l'enduriment de regulacions generals de la producció de contingut televisiu, les relacions homosexuals han quedat prohibides en la televisió. El fet de que de que formi part de la llista de relacions sexuals i comportaments anormals trenca una política no escrita que estava seguint el govern xinès: no aprovar, no desaprovar i no promocionar (Huffington post, 2009).

¹⁶ El va escriure conjuntament amb Wang Xiaobo

7. Conclusions

A través d'aquest treball hem pogut veure que el moviment LGBT a la Xina és un moviment actiu, en constant creixement. Al llarg del text hem anotat diferents esdeveniments que han canviat el col·lectiu. Cal posar atenció en els últims 20 anys, on podem identificar tres punts d'inflexió que han ajudat a que el moviment s'enfortís: l'abolició de la llei de vandalisme del 1997, l'eliminació de l'homosexualitat de la llista de malalties mentals a l'any 2001 i l'aparició d'Internet.

Internet té un paper fonamental en el desenvolupament del col·lectiu, ja que degut a la manca de recolzament per part del govern, és l'única manera de fer publicitat i difondre informació sense gastar els recursos que tenen les organitzacions. A més, Internet ha ajudat a fer evolucionar la llengua amb l'incorporació de paraules provinents de l'estranger i amb la creació d'un argot. Hem vist que al llarg de la història han anat apareixent diverses paraules fent referència a actes i relacions homosexuals, tenint com a origen la literatura clàssica. Degut a que la Xina mai s'havia plantejat que la sexualitat formés part de la identitat de les persones, no va ser fins al segle XX—amb l'obertura del país als europeus—que es va adoptar la paraula “homosexual” com a substantiu. A partir de llavors van anar adoptant més paraules per a descriure les diferents orientacions sexuals i identitats de gènere.

Hem observat que el moviment LGBT té dos grans pilars: l'activisme i la cultura. Mentre l'activisme dóna visibilitat al col·lectiu, la cultura li dóna representació i referents, creant així una base per a que diferents moviments i organitzacions puguin tenir un lloc en aquest espai i relacionar-se entre elles creant llaços de cooperació. A més, hem vist que alguns directors de cinema també són activistes i col·laboren de forma activa amb esdeveniments i organitzacions.

Finalment hem vist com les polítiques dutes a terme pel govern xinès al llarg del segle XX han anat donat una forma característica al moviment LGBT, ja que s'ha hagut d'anar adaptant a les condicions imposades per aquest. La poca promoció, la falta de finançament, la censura als mitjans de comunicació

han fet que es creessin plataformes úniques com el casal LGBT de Beijing, la Rainbow University o Queer Comrades.

Aquesta xarxa creada entre diferents grups LGBT d'arreu de la Xina ha enfortit al moviment i li ha aportat un suport molt valuós. La combinació de tots els elements que hem analitzat al llarg del treball dóna com a resultat un moviment de característiques úniques, fort i amb molt camí per recórrer. Caldrà seguir observant l'evolució d'aquest moviment i com reacciona el govern xinès.

8. Bibliografia

- Cui Zi'en, Petrus Liu (2010). *The Communist International of Queer Film*. Positions: East Asia Cultures Critique, Volum 18, Número 2, pp. 417-423.
- Cui Zi'En, Wang Qi (2004). *The Ruin Is Already a New Outcome: An Interview with Cui Zi'En*. Positions: East Asia Cultures Critique, Volum 12, Número 1, pp. 181-194.
- Cui Zi'En (Productor i Director) (2009). *Queer China, 'Comrade' China* [Documental], Xina, Cui Zi DV Studio.
- Jin Wu Ma (2003). *From "Long Yang" and "Dui Shi" to Tongzhi: Homosexuality in China*. Journal of Gay & Lesbian Psychoterapy, Volum 7, Números 1-2, pp. 117-143.
- Kam, Lucetta Lip Yo (2013). "Lala Communities in the Shaping". A: Lucetta Yip Lo Kam. *Shanghai Lalas: Female Tongzhi Communities and Politics in Urban China*. Hong Kong University Press, Hong Kong, pp. 19-38.
- L. Eng, David (2010). *The Queer Space of China: Expressive Desire in Stanley Kwan's Lan Yu*. Positions: East Asia Cultures Critique, Volum 18, Número 2, pp. 459-487.
- Leng, Rachel (2012). *Chinese Comrade Literature, Queer Political Reality, and the Tongzhi Movement in Mainland China*. Tesis d'honor de final de grau, Duke University.
http://dukespace.lib.duke.edu/dspace/bitstream/handle/10161/6208/Leng_PPS%20Thesis_final.pdf?sequence=1
- Li Yinhe (2006). "Regulating male same-sex relationships in the People's Republic of China". A: Elaine Jeffreys (ed.). *Sex and Sexuality in China*. Routledge, pp. 82-102.
- Liang Shi (2015). "Mirror Rubbing: A Critical Genealogy of Modern Chinese Female Same-Sex Eroticism". A: Liang Shi. *Chinese Lesbian Cinema: Mirror Rubbing, Lala and Les*. Lexington Books, pp 47-68.
- Salvia, Lucía (Productora i Directora) (2012): *Colorful Beijing* [Documental], Espanya.

UNDP, USAID (2014): *Being LGBT in Asia: China Country Report*. Bangkok, pp 1-60.

<http://www.outandequal.org/wp-content/uploads/2015/05/Being-LGBT-in-Asia-China-Country-Report-.pdf>

Zhang, Everett Yuehong (2005): *Rethinking Sexual Repression in Maoist China: Ideology, Structure and the Ownership of the Body*. Body & Society, Volum 11, Número 3, pp. 1-25.

9. Webgrafia

Arts Network Asia, Directori (últim accés 24/4/2016)

http://www.artsnetworkasia.org/directory_detail.php?id=1569

Astraea, Lesbian Foundation for Justice: *Lala Camps Launch a Movement* (últim accés 1/5/2016)

http://www.atria.nl/eazines/IAV_607685/IAV_607685_2009_4/ethreads/index-16.htm

BBC News: *China's Xiang Xiaohan: First gay man to sue the government* (2014) últim accés 22/3/2016)

<http://www.bbc.com/news/world-asia-china-26631161>

China gay arrests 'explicitly linked' to Tiananmen anniversary (2014) últim accés 23/3/2016)

<http://www.bbc.com/news/blogs-china-blog-27329823>

Beijing Gender Health Education Institute (últim accés 23/12/2015)

<http://www.bghei.org/>

Beijing LGBT Center (BJLGBTC) (últim accés 23/12/2015)

<http://www.bjlgbtcenter.org.cn>

Beijing Queer Film Festival (BJQFF) (últim accés 7/1/2016)

<http://www.bjqff.com>

Arxiu de la primera edició del festival (2011) (últim accés 30/5/2016)

<http://www.bjqff.com/?cat=21>

Buckley, Chris: *Gay Activists Protest Book*. MCLC Research Center, (2015)
(últim accés 26/3/2016)

<http://u.osu.edu/mclc/2015/11/24/gay-activists-protest-book/>

Buzzfeed: *Look At How Cute This Informal Lesbian Wedding In China Was*
(últim accés 25/3/2016)

<http://www.buzzfeed.com/beimengfu/adorable-china-lesbian-brides#.kwBBDjMAN>

You Can Say Good-Bye To Gay Characters In China's TV Shows (últim accés 12/5/2016)

https://www.buzzfeed.com/lesterfeder/china-is-censoring-gay-characters-from-tv-shows-and-online-d?utm_term=.tbLwmLErO#.rmJyxkE1Z

China Daily: *Shanghai hosts first gay pride festival* (2009) (últim accés 1/6/2016)

http://www.chinadaily.com.cn/china/2009-06/10/content_8265878.htm

China Rainbow Awards (2014) (últim accés 6/6/2016)

<http://www.chinarainbowawards.cn/index.php?siteid=2>

Chinese Cinemas: *Fish and Elephant* (2001) (últim accés 6/6/2016)

<http://www.chinesecinemas.org/fishandelephant.html>

Daily Mail: *Police threats, a doctor who claimed he could 'cure' homosexuality and the tears of a girlfriend: The full story behind the 'wedding' of defiant Chinese gay couple that captivated a nation* (2015) (últim accés 27/3/2016)

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-3159485/Police-threats-doctor-claimed-cure-homosexuality-tears-girlfriend-story-wedding-defiant-Chinese-gay-couple-captivated-nation.html>

DW: *Chinese gay couple marry despite court ruling* (2016) (últim accés 24/5/2016)

<http://www.dw.com/en/chinese-gay-couple-marry-despite-court-ruling/a-19263412>

GaySpot: *About us* (en xinès) (últim accés 11/5/2016)

<http://www.gayspot.cn/pages/Aboutus/>

Harvard Film Archive (HFA) *From China with Love: The Films of Ning Ying* (2003) (últim accés 31/5/2016)

<http://hcl.harvard.edu/hfa/films/2003fall/ying.html>

Huffington Post, The World Post: *Alibaba Helps Chinese LGBT Couples Say 'We Do' in West Hollywood* (2015) (últim accés 26/3/2016)

http://www.huffingtonpost.com/2015/06/11/alibaba-lgbt-couples-west-hollywood_n_7560956.html

Shanghai Pride: China Gay Pride Festival Its First Ever (2009) (últim accés 2/6/2016)

http://www.huffingtonpost.com/2009/06/15/shanghai-pride-china-gay_n_215785.html

Huffington Post, Queer Voices: *Tongzhi Culture* (últim accés 19/3/2016)

http://www.huffingtonpost.com/china-hands/tongzhi-culture_b_5391045.html

La Sexta Noticias: *Fan Popo, el director de cine que gana la primera batalla a la censura en China* (2016) (últim accés 4/1/2016)

http://www.lasexta.com/noticias/cultura/fan-popo-director-cine-que-gana-primera-batalla-censura-china_2015123000083.html

Moscas de Colores: *diccionario gay* (últim accés 1/5/2016)

<http://www.moscasdecolores.com/es/diccionario-gay/chino>

Netherlands Embassy and Consulates, China (NL Embassy): *China's first LGBT Stamp Design Competition for IDAHOT 2016* (2016) (últim accés 1/6/2016)

<http://china.nlembassy.org/news/2016/05/china%E2%80%99s-first-lgbt-stamp-design-competition-for-idahot-2016.html>

OutRight Action International: *China: Progress on LGBT Visibility Amidst Government Restrictions* (2016) (últim accés 25/5/2016)

<https://www.outrightinternational.org/content/china-progress-lgbt-visibility-amidst-government-restrictions>

PFLAG China (últim accés 11/5/2016)

<http://www.pflag.org.cn/>

Queer Comrades (últim accés 3/1/2016)

<http://www.queercomrades.com>

Queer University (últim accés 3/1/2016)

<http://www.queercomrades.com/en/videos/queer-university/>

Sina Blog, Beijing Lala (Lesbian) Salon: *About Us* (últim accés 29/4/2016)

http://blog.sina.com.cn/s/blog_6834d7250100meuv.html

South China Morning Post (SCMP): *Gay man sues for right to marry in China's first same-sex marriage lawsuit* (2016) (últim accés 21/3/2016)

<http://www.scmp.com/news/china/policies-politics/article/1898421/gay-man-sues-right-marry-chinas-first-same-sex-marriage>

Gay rights activist arrested after protest in Changsha (2013) (accés 22/3/2016)

<http://www.scmp.com/news/china/article/1241780/gay-rights-activist-arrested-after-protest-changsha>

LGBT activists detained during celebrations of International Day Against Homophobia (2013) (últim accés 22/3/2016)

<http://www.scmp.com/news/china/article/1240512/lgbt-activists-detained-during-celebrations-international-day-against>

Taobao: *We Do!* 美国蜜月婚礼 (en xinès) (últim accés 26/3/2016)

http://www.taobao.com/market/taojinbi/caihongrelian20jin10.php?spm=1.7274553.1997517397.6.OSXf6t&acm=20140506002.1003.2.191446&uid=l2CTTT83_TPEvDAWxaH0CAsp4SqLsa6cx&scm=1003.2.20140506002.OTHER_1422688850558_191446&pos=1

Tech Insider: *Meet the activist using the web to help China's LGBTI community cross the 'Great Firewall'* (2016) (últim accés 12/5/2016)

<http://www.techinsider.io/xiaogang-wei-censorship-china-lgbti-community-2016-5>

The Diplomat: *Gay Activist Sues the Chinese Government for Defamation* (2014) (últim accés 20/3/2016)

<http://thediplomat.com/2014/03/gay-activist-sues-the-chinese-government-for-defamation/>

The GLBTQ Encyclopedia Archive: *Hirschfeld, Magnus* (2004) (últim accés 1/6/2016)

http://www.glbtqarchive.com/ssh/hirschfeld_m_S.pdf

The New York Review of Books (NyBooks): *Sex in China: An Interview with Li Yinhe* (2014) (últim accés 24/5/2016)

<http://www.nybooks.com/daily/2014/09/09/china-sexuality-li-yinhe/>

Tongyu Lala: *2011 Lala Camps Press Release--The Chinese Lala Movement Reaches Promising New Stage* (últim accés 1/5/2016)

http://original.tongyulala.org/newsview_english.php?id=31

Women of China: *LGBT NGOs and Online Resources in China* (2012) (últim accés 22/5/2016)

<http://www.womenofchina.cn/womenofchina/html1/special/14/5546-1.htm>

Xinhua News Global Edition: *Chinese Valentine's Day, our gay day!* (últim accés 25/3/2016)

http://news.xinhuanet.com/english/china/2013-08/13/c_132627803.htm